

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2015

ΘΕΜΑ Α

- A1.** α. σελ. 77 «Μέσα στην ... ονομάστηκαν», «Οι ορεινοί ... των πλοιοκτητών»
β. σελ. 46 «Η κατάσταση ... στη χώρα»
γ. σελ. 142 – 143 «Τον Οκτώβριο ... Μικράς Ασίας»

- A2.** α. Λάθος
β. Λάθος
γ. Σωστό
δ. Λάθος
ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β

- B1.** α. σελ. 137 «Μετά την υπογραφή ... κυβέρνησης»
β. σελ. 140 «Την περίοδο ... Ρώσοι»

- B2.** σελ. 46 «Οι διαφορές ... περιεχόμενο»

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1.** α. σελ. 149 – 151 «Στις 24 ... επίμαχων περιοχών»

Κείμενο Α

- Αρμόδια επιτροπή συνέστησε στους κατοίκους στο Γκέλβερι να πουλήσουν όσα το δυνατόν περισσότερα από την κινητή τους περιουσία και ό,τι απέμενε να το μεταφέρουν μαζί τους στην Ελλάδα. («Μια μέρα ... μαζί μας»)
- Επιπρόσθετα, τους ενημέρωσε πως η ανταλλαγή θα ίσχυε και για όσους Έλληνες είχαν αποπονηθεί την καταγωγή τους. («τουρκεμένοι»)

β. σελ. 151 «Όταν έγινε γνωστή ... ελληνικού κράτους»

Κείμενο Β

- Η ανταλλαγή ανταποκρινόταν στις επιδιώξεις της ελληνικής κυβέρνησης («Η ελληνική ... των πληθυσμών»)
- Ο Κεμάλ από την πλευρά του αποτελούσε βασικό μέλος του Νεοτουρκικού κινήματος, το οποίο εδραιώθηκε από το 1908 και μετά στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και απέβλεπε στη συγκρότηση ενός αμιγώς μουσουλμανικού κράτους («Ο Μουσταφά .. αυτοκρατορίας»)
- Επακόλουθα, ο ξεριζωμός των Ελλήνων από τη Μ. Ασία ήταν αναπόφευκτος («Η έξοδος ... ζήτημα χρόνου»)

Κείμενο Γ

- Ο Βενιζέλος είχε υιοθετήσει μια αρκετά πραγματιστική οπτική γύρω από το ζήτημα και τασσόταν υπέρ της ανταλλαγής ήδη από το 1914 («Και στο... την Τουρκία»).
- Δε δίστασε μάλιστα να αναλάβει την ευθύνη για αυτή την μεγάλη πολιτική απόφαση, έχοντας πλήρη επίγνωση πως θα του στοίχιζε σε δημοτικότητα και θα δυσανεμούσε τους πρόσφυγες («Μετά τη... της λεπτομέρεια»).

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. σελ. 208 – 209 «Το θετικό ... κλίμα διχασμού»

Σύμφωνα με τα στοιχεία της πρώτης πηγής:

- Ο Ε. Βενιζέλος, ως υπουργός Δικαιοσύνης, επισήμανε στον πρίγκιπα Γεώργιο την ανάγκη για διπλωματικές κινήσεις, ούτως ώστε να επέλθη σταδιακά η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Θεωρούσε απαραίτητη την απαλλαγή από τη διεθνή εξάρτηση, την οποία εμποδίζε το καθεστώς της αρμοστείας. Αντιθέτως, πίστευε ότι για την προαγωγή των εθνικών συμφερόντων στο εξωτερικό και την κατοχύρωση της αυτοδιοίκησης στο εσωτερικό απαραίτητη κρινόταν η ολοκλήρωση της αυτονομίας, όπως είχαν υποσχεθεί οι Μ. Δυνάμεις και προέβλεπε το Σύνταγμα. Αποφασιστικής σημασίας συνεπώς θα ήταν η αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων από το νησί και η σύσταση πολιτοφυλακής από Έλληνες αξιωματικούς.

- Η πρόταση του Ε. Βενιζέλου οδήγησε ωστόσο στην αντίδραση του πρίγκιπα Γεωργίου, ο οποίος θεωρούσε ότι συγκρούεται με τη γενική αρχή για διαχείριση των διπλωματικών θεμάτων από τη δυναστεία. Η μεθόδευση του Ε. Βενιζέλου για την επίλυση του κρητικού ζητήματος ήταν εκ διαμέτρου αντίθετη με αυτήν που είχε υιοθετήσει ο ύπατος αρμοστής.
- Γι' αυτό λοιπόν ο πρίγκιπας Γεώργιος, με τη συγκατάθεση της ελληνικής κυβέρνησης, απέρριψε την πρόταση του Βενιζέλου για βαθμιαίες κατακτήσεις και προσπάθησε να εκβιάσει τη συναίνεση των Μ. Δυνάμεων για την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, βασιζόμενος στις πιέσεις που δημιουργούσαν οι εσωτερικές συνθήκες.

Από τη δεύτερη πηγή έπρεπε να επισημανθούν:

- Ο πρίγκιπας Γεώργιος, χωρίς να ζητήσει τις συμβουλές των υπουργών του και θεωρώντας ότι η άσκηση της εξωτερικής πολιτικής είναι αποκλειστικά δική του αρμοδιότητα, ανέλαβε μόνος του τη διεξαγωγή των ενεργειών που ο Βενιζέλος θεώρησε πρόωρες, καθώς υποστήριζε ότι η ανακήρυξη της Κρήτης σε ανεξάρτητο πριγκιπάτο αποτελούσε το τελευταίο στάδιο πριν την ένωσή της με την Ελλάδα.
- Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο Βενιζέλος έκρινε απαραίτητη την πλήρη αυτονομία χωρίς ξένες επεμβάσεις και με κυβερνήτη διορισμένο από την ελληνική κυβέρνηση. Αντιθέτως, ο ύπατος αρμοστής έκρινε άσκοπες τις ενέργειες των πολιτικών παραγόντων της Κρήτης, θεωρώντας ότι μόνο οι Μ. Δυνάμεις μπορούσαν να οδηγήσουν σε λύση το εθνικό ζήτημα. Γι' αυτό και δεν αναγνώρισε τη σημασία των αγώνων των Κρητικών και την πολιτική τους κινητοποίηση.

Επιμέλεια Καθηγητών Φροντιστηρίων Βακάλη